

Vyjádření školitele k disertační práci PhDr. Andrey Slovákové *Filmové festivaly ve vztahu k okrajovým částem kinematografie*

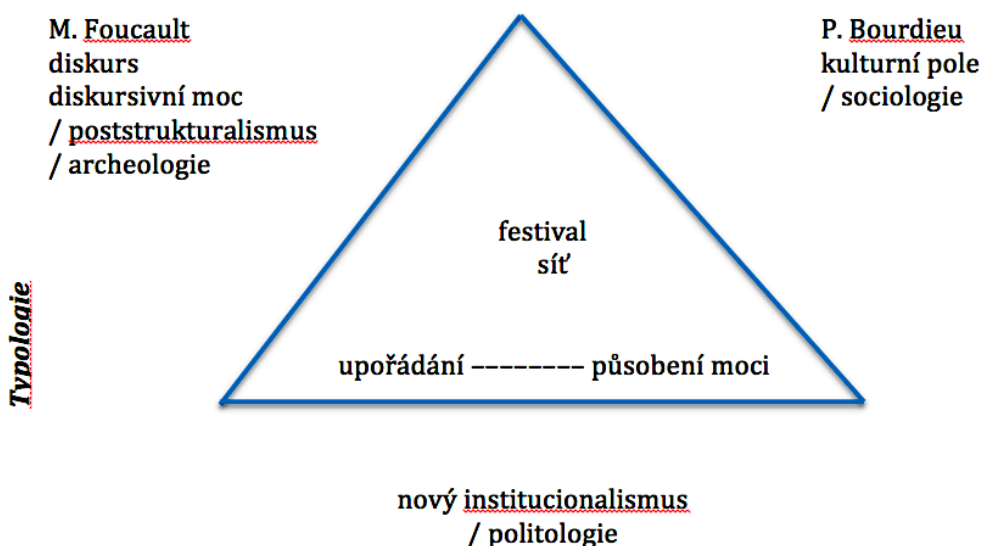
Vyjádřit se ke studiu a předkládanému textu doktorandky Katedry filmových studií FF UK Andrey Slovákové je pro mě nesnadným úkolem. Práci Andrey Slovákové sleduji dlouhodobě a soustavně, znám ji velmi dobře, stejně jako ji samotnou, nicméně školitelské úlohy jsem se zhostila až v letošním roce, v závěrečných fázích psaní disertace (genezi práce a hlavní metodologické kroky doktorandka řešila ještě pod patronátem Dr. Petry Hanákové). Tato pozice mi však alespoň dovoluje komentovat vývoj textu a práci studentky z boku, z patřičné distance, která (snad) zaručuje i větší míru objektivity, a to jak při posuzování textu samotného, tak při prohlášení, že nemám pochyb o tom, že by Andrea Slováková měla postoupit k obhajobě, že předkládaná disertační práce je kvalitní, splňuje požadavky kladené standardně na tento typ práce a že by studentce měl být udělen doktorský titul.

Mou úlohou není analýza práce a její odborné posouzení, přesto si dovolím pár základních poznámek, které charakterizují jak text samotný, tak přístup doktorandky jako takový. Andrea Slováková je osobnost, jež stojí na několika – pro nás podstatných hranicích – mezi historií filmu a filmovou tvorbou, mezi dokumentárním filmem a formálním experimentem, mezi teoretickým promyšlením festivalové praxe a její praktickou realizací a v neposlední řadě mezi mnoha obory svého zájmu. Jak její praktická tvorba, tak práce teoretická – a to i díky značnému a v pozitivním slova smyslu míněnému eklektismu – se vyznačuje především jedním základním rysem, jímž je konceptuální uvažování. Stejně jako se její filmy napájejí z teoretických (matematických, architektonických, filosofických aj.) modelů a přizpůsobují se jim svou formální stránkou, tak i její teoreticko-historické práce hledají zejména konceptuální rámec, který by byl naplněn konkrétním obsahem. Obdobně je vystavěna i předkládaná práce věnovaná Slovákové velmi dobře známému fenoménu filmových festivalů a jejich vztahu k experimentálním a avantgardním filmům.

Stejně jako Andreu Slovákovou při natáčení dokumentů žene (viditelná a sympatická) zvědavost prozkoumat daný problém, tak při psaní práce je zřejmá touha pochopit instituční zázemí platform filmových festivalů, jichž byla velmi často přímou součástí, jejich význam a dopad na kulturní pole. Andrea Slováková si proto nejprve načrtává základní metodologická východiska, a to z poměrně disparátních teoretických oblastí (a je nesporné, že největším přínosem je kombinace předvídatelných koncepcí a nových politologických teorií), zručně a s jasnou vizí je propojuje do funkčního trojúhelníku (viz graf níže), skrze nějž pak zpětně pohlíží na své zkušenosti s filmovými festivaly, konkrétně na téma jejich vnitřního uspořádání, vnějšího fungování, (sebe)prezentace, mocenského působení a v neposlední řadě na téma jejich formování filmového diskursu. Funkční trojúhelník je rovněž provázán s dosavadními výzkumy festivalových studií – a ač je tedy původní, není volně plující a neodůvodněnou strukturou. Nově nadefinovaná metoda analýzy filmových festivalů pak dovoluje vytvořit původní typologii, respektive její různé varianty, vždy odvislé od jedné z (diskursivních, sociologických a politologických os).

Metodologie

FESTIVAL STUDIES

Přirovnám-li opět text Andrey Slovákové k její filmové tvorbě – je zřejmé, že lze diskutovat o tom, zda jednotlivé pohledy filmové dokumentaristky / osy metodologického trojúhelníku do sebe skutečně zapadají tak pevně, jako je rozhodné a přesvědčivé autorské gesto. Avšak rozhodně se jedná o debatu plodnou, hodnou akademického prostředí.

Z disertační práce je tedy zřejmé, že ač je Andrea Slováková „insiderem“, je schopna koncepčního myšlení; ač zná velmi dobře zkoumaný materiál, tedy síť filmových festivalů, sama ji utváří a dopomáhá jejím (sebe)prezentačním strategiím, přesto dokázala během doktorandského studia najít patřičný kritický odstup a definovat analytické nástroje. Se sympatickým entusiasmem tak může odhalit a pojmenovat některé zcela zásadní procesy organizace filmových festivalů, jejich produkčních a distribučních strategií, vytvořit velmi užitečné typologie a metodické pomůcky, které mohou být dále využívány v oblasti filmových/festivalových studií. Tvůrčí energie bohužel autorce ubírá na soustředěnosti při psaní některých kapitol a na dořečení dílčích argumentačních linií, obírá ji o lehkost psaní a místy i gramatickou správnost či historickou přesnost. Jsou to však výtky malicherné. Podstatné je, že není pochyb o tom, že se jedná o velmi odvážný pokus popsat vlastní festivalovou zkušenost, a to za pomoci natolik sofistikovaných nástrojů, že mohou být nosné i pro další badatele a stát se základem širší debaty o diskursivní moci (filmových festivalů) a jejich působení v kulturním poli.

Opakuji tedy svá slova ze začátku krátkého vyjádření: práce Andrey Slovákové splňuje požadavky kladené na disertační práci a bez váhání ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, 19. srpna 2016

PhDr. Kateřina Svatoňová, Ph.D.